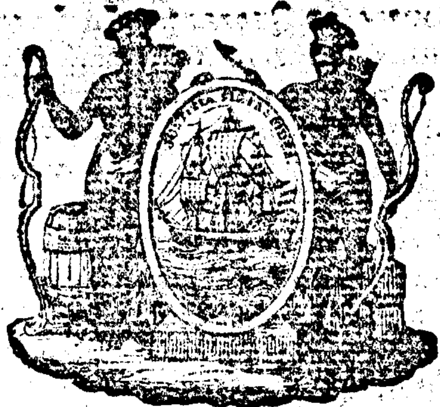
N°. 73. A°. 1839.

WOENSDAG, den 11den SEPTEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 6 September 1839.*

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal, van den 9den Augustus ll., N°. 1244 | 1075, zijn de Deurwaarders bij de Commissie uit het Geregtshof tot de Kleine Zaken, A. FERNANDES JR. en A. M. FERNANDES, gequalificeerd om bij ziekte of andere verhinderingen van den Kamerbewaarder bij de Commissie van *Geneeskundig onderzoek en toevoorzigt*, en bij die tot *onderzoek naar de Ziekte der Melaatschheid* deszelfs functien waar te nemen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, 8 Julij.

Men verneemt dat nog in dit jaar het werk der droogmaking van het Haarlemmer-Meer zal worden voorbereid en aangevangen, met eene verwijding van de uitwatering te Katwijk en den aanleg eener kapitale sluis te Sparendam. Ten aanzien van den gezondheidstoestand der in de nabijheid van het meer gelegen steden en plaatsen, gedurende en na de droogmaking van dezen uitgestrekten plas, zijn, naar men zegt, in verband met de ingewonnen adviesen der betrokken geneeskundige collegien, zoodanige verordeningen beraamd dat, bij de wijze hoedanig de uitmaling zal worden tot stand gebragt, daarvan, onder den zegen des Allerhoogsten, geenerlei voor de gezondheid nadeelige gevolgen te duchten staan.

— Wij vernemen van goederhand, dat eerstdaags door Z. M. eene staats commissie zal benoemd worden, ten einde het ontwerp van de kettingbrug over het Y, van den Ingenieur W. C. Brade, te onderzoeken, en daaromtrent rapport uit te brengen, alsmede, dat door den autheur in hetzelve eene aanmerkelijke wijziging is aangebragt; dat de brug in verband zoude gebragt worden met die der Nieuwe Stads-Herberg en slechts uit eene bespanning van 200 ellen voor de geul van het Y zoude bestaan, terwijl regts en links openingen voor de scheepvaart, door draaibruggen af te sluiten, zouden aangebragt worden, waardoor de passage voor de scheepvaart buiten den stroom gelegen, des te gemakkelijker zoude worden, en de onkosten der brug aanmerkelijk zouden worden gereduceerd, welke diensvolgens slechts op ƒ 1,000,000 zoude komen.

— VLAARDINGEN, 1 Julij. Heden morgen ten vijf ure is alhier aangekomen de eerste jager, den 26sten uit de vloot thuis gezeild, met 35 ton haring, waarvan dadelijk de gewone geschenken per expressen zijn afgezonden aan Z. M. den Koning en HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Prins Frederik der Nederlanden, en vervolgens de eerste openbare verkoop is geschied tegen ƒ 700 de ton. De haringvloot dit jaar in de provincie Holland uitgerust, bestaat uit 120 schepen, als: 79 van vlaardingen, 14 van Maassluis, 2 van Delfshaven, 4 van Zwartewaal, 2 van Middelharnis, 1 van Scheveningen, 1 van Pernis, 1 van Schiedam, 7 van Amsterdam, 3 van Enkhuizen en 6 van de Rijp.

GROOTBRITTANNIE.

LONDEN, 8 Julij.

De Charteristen hebben te Birmingham verregaande ongeregeldheden gepleegd. Hunne gewone vergadering had laatsleden Donderdag avond plaats, trekkende zij met ontrolde banieren, vlaggen, enz. op, toen eenige politie beambten en overheden de menigte aanspoorden om uiteen te gaan. Ongelukkig werd de burgerlijke magt niet spoedig genoeg door de militaire bijgestaan; want de eerste kreeg het al ras te kwaad. Toen de constables de vaandels hadden afgenomen, vielen de charteristen hun op het lijf en hadden een oogenblik de overhand. Verscheiden politiebeambten werden met steken, steenwerpen, enz. gewond. Eene brigade van linie bij eenige kavallerie, was weldra op de plaats der ongeregeldheid, en maakte daar ruimte. De volksmenigte groeide echter nog aan, en er heerschte veel opgewondenheid onder dezelve.

Een der vaandels van de Charteristen was zwart van kleur, met een wit doodshoofd en gekruiste beenderen. Den geheelen nacht was er beweging in de straten, men hoorde schreeuwen; »te wapen!" en het volk wilde zich door barricades, het afrukken van hekwerken, enz. bescherming en wapenen verschaffen, en de gevolgen zouden, bij de heerschende verbittering, niet te berekenen zijn geweest, indien de militaire magt de vereenigingen niet telkens had gestuit.

Onderscheiden der oproerigsten zijn gegrepen: zeven zullen, wegens verwonding van politie beambten en oproer, te regt staan. Een hunner werd een bajonet uit de handen gerukt. Men betreurt het, dat het tot zulke tooneelen komt, welke deels aan de aanzetting der radicalen, deels aan den lijdenden staat der geringere volksklasse te wijten zijn.

— Uit Birmingham schrijft men dd. 7 dezer. Gisteren, Zaturdag, was de stad tamelijk rustig, doch er heerscht nog altijd veel bezorgdheid, vooral in de omstreken, uithoofde van de aanwezigheid van leden der nationele conventie. Heden morgen is een oproerig plakkaat aangeplakt gevonden. Daarin worden de pogingen der politie, om de zamenkomsten der conventie te beletten, beleedigend, bloeddorstig en onregtvaardig genoemd, en verzekerd dat de ingezetenen van Birmingham het best oordeelen kunnen of en waar men bijeenkomen moet, en dat zij alleen in staat zijn te weten of zij kracht en hulpmiddelen genoeg hebben om zich regt te verschaffen. Dit plakkaat was geteekend Lovett, sekretaris.

Een tweede brief van Birmingham, gedagteekend van den 8sten, meldt dat onderscheidene gevangennemingen hebben plaats gehad, en dat men onder deze ook die van W. Lovett telt. Het garnizoen, alsmede het getal der politie agenten, was aanmerkelijk versterkt geworden. In eene zondagavond gehouden zamenkomst heeft eene onbekende redenaar het volk aangesproken. Zijne taal was uitermate hevig tegen de politie uithoofde van de bijzondere kracht, welke zij bij het uiteenjagen der volksvergaderingen had ontwikkeld. Lovett en nog een Chartistisch aanvoerder hebben bereids een verhoor ondergaan, en de regter heeft verklaard, dat hij hen voor de Assises zou zenden, maar dat zij voorloopig hunne vrijheid konden verkrijgen tegen eenen borgtogt van £ 500 en nog twee van £ 250 ieder, door hunne vrienden te leveren. Deze borgtogten niet hebbende kunnen aanwijzen, bevinden zij zich nog in hechtenis.

— Men is hier nog steeds in het onzekere omtrent den staat van zaken in Syrie, en de voornemens en plannen, zoowel van den Sultan als van den onderkoning van Egypte. De correspondent van den *Morning post* te Konstantinopel schrijft van den 7den Junij, dat de Turksche vloot, bestaande uit 8 linieschepen, 11 fregatten en kleinere vaartuigen, te zamen 35 zeilen, den 9den Junij in zee zou steken; dat de admiraalsvlag zou geheschen worden aan boord van den *Malmondié*, een vierdekker van 136 stukken, het grootste en schoonste schip in de wereld, en dat er 11000 man troepen ingescheept zijn, welke, naar men zeide, op de Syrische kust aan land moeten gezet worden. Volgens den correspondent van den *Times*, heeft de sultan aan de ambassadeurs kennis gegeven, dat zijn pligt hem roept ten oorlog tegen zijnen wederspannigen vasal, tot handhaving van zijn geheiligd regt als eersten Iman van den Islam. Hij had, om geene persoonlijke verantwoording te hebben, de uitleggers der wet geraadpleegd, welke eenparig van gevoelen waren, dat hij, zoo wel als elk geloovige, verpligt was de wapenen op te vatten; dien ten gevolge zoude er eene plegtige oorlogsverklaring, tegen Mehemed-Ali gerigt, in alle Moskeën gelezen worden, zoodra de wind, naar het noorden draaijende, der vloot zoude veroorloven den Bosphorus te verlaten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Julij.

Wij melddden gisteren, naar luid van brieven uit Konstantinopel, dat de Sultan gevaarlijk ziek lag. De heden te Parijs ontvangen *Augsb. Zeitung* van 6 dezer bevestigt deze tijding; de ziekte, welke de krachten van den Grooten Heer ondermijnt is de waterzucht in de borst. Het is gemakkelijk te begrijpen hoevele gevaren, onder de tegenwoordige hagchelijke omstandigheden, de minderjarigheid van den troonsopvolger omringen, in het geval dat de Sultan kwam te overlijden. Gebeurde zoo iets; alsdan had Rusland eene schoone gelegenheid, om deszelfs heerschappij in het Oosten uit te breiden.

— De Madridsche brieven van 30 Junij gewagen van een ontwerp van schikking, dat door Oostenrijk ter bevrediging van Spanje zoude zijn opgemaakt en aan een Europeesch kongres ter overweging zoude worden voorgelegd. Dit ontwerp moet aan den Heer Zea Bermudez ter hand zijn gesteld en inhouden: 1°. huwelijk van Isabella II met den oudsten zoon van Don Carlos. Eene hooge raad van vijf leden (eene soort van regentschap) zoude moeten worden geraadpleegd over al de verrigtingen der uitvoerende magt, tot op den dag van de definitieve viering des huwelijks; 2°. algemeene staatkundige amnestie; 3°. herstelling van het *estatuto real*, doch zoodanig als het in de maand April 1831

bestond; 4°. er zullen algemeene departementale of provinciale raden worden zamengesteld, welke raden uit hunne leden de procuradores der cortes zullen verkiezen. Telkenmale dat de kroon de cortes bijeen roept zal iedere provintie drie afgevaardigden zenden. Deze algemeene raden zullen telken vijf jaren worden vernieuwd. Hunne presidenten worden door den Koning benoemd uit eene drievoudige door den raad aan te bieden lijst; 5°. De municipale raden zullen worden hersteld als in de maand April 1834, in afwachting van de nieuwe wet, welke de kroon onverwijld aan de Cortes zal voordragen; 6°. Don Carlos en de Koningin Christina zouden gedurende hun leven een behoorlijk pensioen trekken, om buitenslands te reizen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 6 Julij.

In den loop der volgende week zal te Frankfort de verloving plaats hebben van den zoon des barons Carel von Rothschild (chef van het Napelsche huis) met de dochter van den overleden baron Nathan von Rothschild (vroeger chef van het huis te Londen). Eerstdaags zal de baron James von Rothschild (chef van het huis te Parijs) hier aankomen, ten einde bij dit familiefeest tegenwoordig te zijn; evengenoemde Heer bevond zich nu laatstelijk op eene Zwitsersche badplaats. Hij zal echter slechts kort te Frankfort blijven, zijnde hij voornemens ter genezing eener oogkwaal de Baden te Kreuznach te gaan bezoeken.

MENGELWERK.

Lodewijk Filips I, koning der Franschen.

(*Uit den Précurseur.*)

(*Vervolg van No. 72.*)

In 1790 werd de jonge prins in de achtenswaardige vereeniging der philantropische maatschappij opgenomen. Den 1sten November deszelfden jaars werd hij lid van de klub der revolutie-vrienden te Parijs.

Als overste van het 11de dragonderregiment, te Vendôme in garnizoen, onderscheidde hij zich den 23sten Junij door eene even moedige als menschlievende handeling: twee priesters, die zich aan de besluiten der vergadering niet hadden willen onderwerpen, begingen de onvoorzigtigheid, het sacrament, hetwelk door geestelijken, die den eed gedaan hadden, gedragen werd, te hoonen: het volk wilde ze terstond ophangen; maar de hertog van CHARTRES, ofschoon alleen, trok zich hunner aan en redde ze met de uiterste moeite uit de handen der woedenden. Volgens den wil des volks moesten zij onmiddellijk de stad verlaten; de prins, bij wien zich thans eenige ongewapende dragonders hadden gevoegd, bleef bij hen, en dreef de menigte terug, toen zij ze, een kwartier buiten Vendôme, van eene brug in het water werpen wilde. Als er daarop echter ook nog gewapende boeren toeschoten en de ongelukkigen den dood dreigden, deed hij het voorstel hen naar de stad terug te brengen en in de gevangenis te zetten. Eerst na veel over- en weerspraak gelukte het den hertog, de vervoering der twee priesters naar de gevangenis te bewerkstelligen en alzoo den oploop en het geraas der menigte te stillen. De municipaliteit betuigde hem deswege haren dank; terwijl zij het voorval in een protocol opteekende, hetwelk sedert de burgerkroon van Vendôme genoemd is. Deze door de Vendômers zorgvuldig bewaarde kroon is later, in 1814, aan de hertogin van ORLEANS zelve, bij hare terugkomst in Frankrijk, overgereikt geworden, en deze vorstin, thans koningin der Franschen, bewaart dezelve als een kleinood.

Toen in 1792 de oorlog tegen Oostenrijk aan deze grens uitgebarsten was, onderscheidde zich de hertog VAN CHARTRES onder den generaal BIRON in de gevechten van Bousse en Quaragon. In de ontmoeting bij Quiévrain gelukte het hem, de door eenen panischen schrik bevangen troepen tot staan te brengen, waarvoor hij den 7den mei met het patent van maréchal de camp beloond werd. Aan de spits van eene cavallerie-brigade streed hij onder de bevelen van LUCKNER, en woonde de verovering van Kortrijk bij. Den 11den September tot luitenant generaal bevorderd, zou hij het kommando van Straatsburg overnemen; maar hij wilde liever bij het actieve leger blijven. Den 20sten derzelfde maand, behaalde hij in den slag van Valmy grooten roem, door eene gevaarlijke positie, tot wier overweldiging de vijand alles aanwendde, eenen ganschen dag lang met zeldzame onverschrokkenheid te verdedigen. Tot belooning hiervoor werd hem een hooger kommando in het noorder departement aangeboden, hetwelk hij echter vermits het slechts organisering gold, afsloeg: hij koos liever in tweede linie bij het actieve leger te staan, hetgeen toen misschien eenen prins meer veiligheid bood. De republiek was uitgeroepen; de prins kon niet weigeren haar den eed te doen, en iedere bedenking zijnerzijde zou slechts de gevaren hebben vermeerderd, die zijnen vader, den hertog VAN ORLEANS, reeds boven het hoofd hingen.

De hertog van CHARTRES voegde zich bij het leger van den generaal LUKNER, en daarna bij dat van Belgie onder het bevel van DUMOURIEZ. Daar vooral werd zijn naam met roem bekend. Den 6den November, den luisterrijken dag van Jemappes, waar de hertog de divisie des centrums aanvoerde, redde hij het leger van een groot onheil en veranderde plotseling eene schandelijke vlugt in eene volkomene overwinning. Hij weerde een aantal regimenten, die in wanorde vloden, op het slagveld terug en ving aan de spits eener colonne, die onder den naam van bataljon van Mons bekend was, den strijd weder aan. De verovering van Belgie was de prijs van dien dag. De Fransche republiek belooude den hertog van CHARTRES met een verbannings-dekreet, hetwelk echter door bewerking zijns vaders ingetrokken werd, juist toen hij zich naar Amerika inschepen wilde.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTENTIEN.

(34631) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 13den September 1839, des voormiddags om *negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit welgemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Een *vijfde* gedeelte in het HUIS en ERF, gelegen aan de *Groote Dwarsstraat*, La. E. No. 201; aankomende F. C. ADNEY.

Paramaribo, den 10 September 1839.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

M. N. Monsanto

(34599) heeft ontvangen per Kapitein R. VAN DER MEIJ:

¼ en ⅛ vaatjes Kasseer Vleesch met en zonder bonken, dito Pekel Tongen, welke hij presenteert te Koop aan voor civile prijzen, *à contant*; — en de volgende GOEDEREN, als: Pale Ale, Madera-, Hautbrion-, Medoc- en Mallaga Wijnen per dozijn, Chery en Rasberrybrandy, Anisette en Persico, beste Genua Olie, Mans- en Jongens witte- en zwarte Engelsche HOEDEN, Dames Stroo dito, Mans-, Vrouwen-, Jongens- en Meisjes Schoenen, Iersch Linnen, Effe Neteldoek, extra fijne Batistkatoen, zwarte-, blaauwe- en grijze Everlast, Engelsche Chaistuigen voor een en twee Paarden, Zadels, Toomen, Zweepen en Carwatsen, Plantaadje- en andere Gereedschappen, Kopergoed, Grof Zout en diverse andere GOEDEREN meer.

(35197) Aangebragt per Kapiteins J. J. BOON en R. VAN DER MEIJ, en te bekomen bij

M. MEIJERS:

Een assortiment *MODEWAREN*, bestaande in: *extra fraaije* ZIJDEN-, TULE- en STROOHOEDEN voor Dames-, Meisjes en Kinderen, zijden- en gazen Linten en Bloemen, zwarte-, groene- en witte gaze- en tule Voils en Chalons, groote- en kleine zijden Doeken, zijden Stoffen voor Dames Kleederen, zijden Kousen en Handschoenen, zijden- en satijnen Cravatten, Vesten Stoffen, paardehare-, lakensche- en politie Petten, Kragen en Mantilles in wit en zwart Tule en Blonde, Mutsengoed, Inzetsels, Eau de Cologne, Lavande Embré, Pomade en Reukzeep, zijden Paraplui's en Parasols, fijn vergulde Halskettingen, Broches, Oor- en Handringen met Juweelen Steentjes, Sluitkammen, gladde en gewerkte Diadeems, Patent- en Hanglampen, Lampglazen en Lampkousjes, flesschen beste Banket-, Bitter- en St. Nicolaas Koekjes, Suiker Amandelen, Berlijnsche Broodjes, Amandelen Spaan, Muisjes, IJlevelletjes, Pistaches, Domineklontjes en Bramboozenkoekjes.

(35195) De Ondergeteekende heeft ontvangen per het Schip *West Indien*, Kapt. J. J. BOON, en biedt voor *civile prijzen* te Koop aan:

Extra goed WIT- en BRUIN BIER in oxhoofden, BLAAUW LINNEN, KOFFIJ- en KATOEN ZAKKENDOEK, extra goede ROOKTABAK in ponds pakjes. Verders biedt hij zijne nog VOORRADIGE GOEDEREN, tegens verminderde prijzen te Koop aan.

Paramaribo, den 6 September 1839.

B. H. KLOSTERMAN.

(35196) ☞ *BESTE NIEUWE AARDAPPELEN*, HAMMEN, ROOK- en PEKEL SPEK, GEZOUTEN VLEESCH in halve tonnen, verkrijgbaar bij

HEIDEMANS & MONK.

(34628) Engelsche en Fransche *EETWAREN* in blik, London *PORTER*, Schotsche *ALE*, Fijne *WIJNEN*, *COGNAC*, *LIKEUREN*, &ct. &ct. — Verkrijgbaar bij

D. BENJAMINS.

(34598) VERSCHE *AJUIN*, extra LIGHT BROWN SPOTTED *HAVANNA SIGAREN*, GELE *PANTOFFELS*, en VERSCHE *OESTERS*. — Te bekomen bij

de Wed. J. VAN PRAAG.

(35198) A. SALOMONS, zal HEDEN MORGEN, om *negen* uren, op Vendu verkoopen:

PROVISIEN en een partij STUKGOEDEREN, om verkoop-rekening te sluiten.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, het Schip *Suriname*, Kapt. R. van der Meij, van Amsterdam, hebbende 53 dagen reis; Passagiers: Mevrouw de Wed. S. H. de la Parra, Mejufvrouwen E. Bronkhorst, E. M. Burger en S. C. Green, de Heeren B. Pret. Sz. en J. Z. Soesman.

Den 8sten, het Schip *Concordia*, Kapt. J. H. Wit, van Amsterdam, hebbende 56 dagen reis.

Idem, Z. M. Transport-Schip *MERWEDE*, onder bevel van den Kapitein-Luitenant ter Zee W. STORT, van Helvoetsluis, hebbende 53 dagen reis.

IN TEXEL GEARRIVEERD:

Den 2den Julij ll., het Schip *Clasina Adriana*, Kapt. A. P. Havingh. — Den 6den, het Schip *Anthonia*, Kapt. E. Speelman. — Den 7den, het Schip *Anna Maria*, Kapt. D. Steenveld. — Den 11den, het Schip *Eensgezindheid*, Kapt. C. Meijer. — Allen van hier.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.